

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2025-2026
Anul de studiu III, semestrul 2

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență, seria 2023-2027
1.6. Programul de studii	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumire disciplina		<i>Drept canonic ortodox. Administrație și legislație bisericească</i>				2.2. Cod	D15TOPL672
2.3. Titularul activității de curs			Pr. Conf. Univ. Dr. Iulian Mihai CONSTANTINESCU				
2.4. Titularul activității de seminar			Pr. Conf. Univ. Dr. Iulian Mihai CONSTANTINESCU				
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C	2.8. Regimul disciplinei	DS, DO

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					8
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					5
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					3
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități: activități de cercetare					2

3.7 Total ore studiu individual	22
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	50
3.10 Numărul de credite	2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoștințe specifice privind cadrul general al organizării și funcționării Bisericii pe baza principiilor canonice cu fond dogmatic și juridic și simplu juridic.
4.2. de competențe	Competențe minimale de operare pe calculator (Word,

	Internet Explorer); capacitate de analiză și sinteză.
--	---

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Studentii se vor prezenta la curs conform orarului, la sala stabilită, respectând prezența impusă, disciplina și ținuta specifice.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Studentii vor avea asupra lor materialele didactice solicitate și mijloacele necesare puse la dispoziție de facultate pentru seminar.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	1. Utilizarea corectă a terminologiei cu care operează Disciplina Drept canonic și a principiilor canonice care stau la baza organizării și funcționării Bisericii, pentru a înțelege și a exercita în deplină canonicitate atribuțiile oficiului în calitate de viitori clerici; 2. Cunoașterea conținutului și interpretarea corectă a textului canoanelor cuprinse în Colecția fundamentală de canoane, aprofundarea canoanelor paralele și aplicarea lor în contextul actualelor condiții materiale, adică privind evoluția legislației de stat și a mentalității societății.
Competențe transversale	1. Aplicarea principiilor și a normelor de drept canonic în viitoarea activitate pastoral-misionară de la nivelul parohiei; 2. Implicarea activă și cooperarea eficientă în cadrul organismelor colegiale de la nivel local, teritorial-administrativ pe baza legislației bisericești și politico-bisericești.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Actualizarea Dreptului Canonic Ortodox în contextul juridic, cultural și științific actual și cultivarea unei conștiințe canonice a viitorilor slujitori ai Bisericii, capabili să articuleze un dialog onest între Biserică și stat, în contextul actual.
7.2 Obiectivele specifice	1. Evidențierea specificului și a importanței disciplinei Drept Canonic Ortodox, în contextul celorlalte discipline teologice, mai ales al disciplinelor din Teologia Practică; 2. Evidențierea perspectivei eclesiale asumate în abordarea teologiei practice, în contextul actual; 3. Actualizarea reperelor patristice în relația dintre membrii Bisericii și în relația dintre Biserică și stat; 4. Cunoașterea principalelor resorturi ideologice care au distorsionat relația dintre membrii Bisericii și relația dintre Biserică și stat; 5. Familiarizarea cu principalele direcții juridico-legislative, din contextul politic, cultural și științific actual; 6. Formarea și cultivarea unei conștiințe a dialogului care să articuleze o relație adecvată între Biserică și stat; 7. Prezentarea specificului Ortodoxiei în dialogul dintre Biserică și stat, în contextul actual; 8. Relaționarea datelor din cadrul teologiei practice cu datele specifice celorlalte discipline teologice, în vederea formării unei perspective unitare; 9. O bună orientare în bibliografia specifică Dreptului Canonic Ortodox, teologiei practice și științelor juridice.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Timp alocat
1. Nașterea și dezvoltarea organizării Bisericii	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, conversația, dezbateră, problematizarea.	2 ore
2. Principiile canonice fundamentale cu fond dogmatic și juridic	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, studiul de caz, conversația, dezbateră, problematizarea.	2 ore
3. Principiile canonice fundamentale cu fond simplu juridic	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, studiul de caz, conversația, dezbateră, problematizarea.	2 ore
4. Autoritatea și puterea bisericească	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, studiul de caz, conversația, dezbateră, problematizarea, misiuni practice	2 ore
5. Membrii Bisericii	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, studiul de caz, conversația, dezbateră, problematizarea.	2 ore
6. Organismele de conducere și formele de organizare ale Bisericii Ortodoxe	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, studiul de caz, conversația, dezbateră, problematizarea.	2 ore

7. Bunurile bisericești – dreptul de proprietate al Bisericii Ortodoxe	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, studiul de caz, conversația, dezbaterile, problematizarea.	2 ore
8.2. Bibliografie: <i>Comentariile canoniștilor bizantini. Canoanele apostolice și canoanele Sinoadelor ecumenice</i> , I, studiu introductiv, note și traducere Pr. Răzvan Perșa, Basilica, București, 2024. <i>Bunurile Bisericii: ieri și astăzi</i> , Ed. Basilica, București, 2016; <i>Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române</i> , 2020; <i>Regulamentele bisericești</i> ; <i>Constituția României</i> , 2003; <i>Legea Cultelor din România 489/2006</i> ; 1. Floca, Ioan N., „Bazele canonice ale organizării și funcționării Bisericii Ortodoxe Române”, în: Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române 1885-1985, Ed. IBMBOR, București, 1987 2. Floca, Ioan N., <i>Drept canonic ortodox, legislație și administrație bisericească</i> , vol. 1, București 1990; 3. Ivan, Iorgu D., „Importanța principiilor fundamentale canonice de organizație și administrație, pentru unitatea Bisericii”, în: MMS 3-4 (1969) 155; 4. Ivan, Iorgu, „Etnosul – neamul -, temei divin și principiu fundamental canonic al autocefaliei bisericești”, în: Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române 1885-1985, IBMBOR, București 1987; 5. L’Huillier, Peter, <i>Dreptul bisericesc la sinoadele ecumenice I-IV</i> , Ed.Gnosis, București 2000; 6. Milaș, Nicodim <i>Dreptul bisericesc oriental</i> , București 1915; 7. Stan, Liviu, „Despre principiile canonice fundamentale ale Ortodoxiei”, în: Biserica și Dreptul. Studii de Drept Canonic Ortodox. Principiile Dreptului Canonic Ortodox, vol. coord. de Irimie Marga, Andreiana, Sibiu 2012.		
8.3. Seminar	Metode de predare	Timp alocat
1. Instituția Bisericii	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
2. Principiile canonice pentru conducerea și funcționarea Bisericii	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
3. Membrii Bisericii. Clerul, mirenii, monahii	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
4. Primat și sinodalitate	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
5. Administrarea bunurilor bisericești	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
6. Bisericile autocefale și autonome	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
7. Canoanele și interpretarea lor. Organizarea și funcționarea Bisericii	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
8.4. Bibliografie: Constantinescu, Iulian Mihai, <i>Dreptul canonic ortodox ca știință. Geneză și perspective</i> , Ed. a II-a, Ed. Universitaria, Craiova, 2020; Dură, N. V., „Biserica creștină în primele patru secole. Organizarea și bazele ei canonice”, în <i>Ortodoxia</i> , XXXIV (1982), nr. 3; Floca, Arhid. Prof. Dr. Ioan N., <i>Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note și comentarii</i> , București, 1991; Floca, Arhid. Prof. Dr. Ioan N., <i>Drept canonic ortodox. Legislație și administrație bisericească</i> , vol. I,		

EIBMBOR, București, 1990;
 Floca, Ioan N, Joantă, Sorin, *Administrație bisericească parohială și legislație*, Ed. a II-a, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2002;
 Grigoriță, George (Coordonator), *Forme de organizare și funcționare a monahismului ortodox: tradiție bimilenară și provocări contemporane*, Ed. Basilica, București, 2024;
 Grigoriță, Georgică, *Sfintele și Dumnezeuieștile Canoane în Biserică: între tradiție eclezială și necesitate pastorală: o analiză a izvoarelor teologiei canonice în actualul context ecleziologic*, Editura Universității din București, 2017;
 Pîrvu, „Dreptul de devoluțiune”, în *Studii Teologice* 7-8/1954;
 STAN, L., „Har și jurisdicție”, în *Studii Teologice*, nr. 1-2/1970;
 Stan, L., „Îndrumător canonic”, în *Legiuirile BOR*, 1953;
 Stan, L., „Pe drumul tradiției și canoanelor ortodoxe”, în *Biserica Ortodoxă Română*, nr. 5-6/1958;
 Stan, Liviu, „Despre principiile canonice fundamentale ale Ortodoxiei”, în *Biserica și Dreptul. Studii de Drept canonic ortodox. Principiile Dreptului canonic ortodox*, E. Andreiana, Sibiu, 2012;
 Stan, Liviu, „Jus ecclesiasticum. Dreptul în viața Bisericii”, în *Biserica și Dreptul. Studii de Drept canonic ortodox. Teologia Dreptului*, Editura Andreiana, Sibiu, 2010;
 Stan, Liviu, „Obârșia și dezvoltarea istorică a Dreptului bisericesc”, în *Mitropolia Olteniei*, 1-2 (1968);
 Stan, Liviu, „Tăria nezdrușită a sfințelor canoane”, în *Ortodoxia*, XXII (1970), nr. 2;
 Stan, Liviu, *Mirenii în Biserică; importanța elementului mirean în Biserică și participarea lui la exercitarea puterii bisericești. Studiu canonic-istoric*, Sibiu, 1939;
 Vlaicu, Patriciu, „Raportul dintre principiile canonice și misiunea Bisericii”, în *The place of canonical principles in the organization and working of autocephalous orthodox churches*, Center for Theological-Historical and Pastoral-Missionary Prognosis Studies from the Theology Faculty of Arad, coord. Rev. Prof. Ph. D. Constantin Rus, Arad, 2008.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele abordate la cursuri și seminarii sunt de actualitate, importante în contextul aprofundării disciplinei Dreptului canonic. Tematica vizează subiecte relevante pentru cercetarea juridico-canonice și pentru cunoașterea cadrului larg al organizării și funcționării Bisericii, dar și al relațiilor cu statul și cu celelalte culte religioase. Prin însușirea conținuturilor de învățare se răspunde exigențelor din piața muncii, cerințelor principalilor angajatori: structurile eclesiale, structurile de asistență socială și structurile din domeniul educației, absolvenții de la licență dobândind cunoștințele necesare pentru următorul nivel de studiu, masteratul.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Modul de analiză, sinteză și integrare a informației teoretice	Colocviu	70%
10.5 Seminar/laborator	Modul de analiză, sinteză și transfer a cunoștințelor teoretice în lucrările de seminar	Lucrare de seminar și implicarea în activitățile de seminar	30%
10.6 Standard minim de performanță:			
Pentru nota 5 (cinci): Dobândirea principalelor cunoștințe privind organizarea și conducerea Bisericii, precum și noțiunile de bază privind membrii Bisericii.			

Data completării 1.10.2025	Semnătura titularului de curs Pr. Conf. Univ. Dr. Iulian Mihai CONSTANTINESCU	Semnătura titularului de seminar Pr. Conf. Univ. Dr. Iulian Mihai CONSTANTINESCU
Data avizării în departament 01.10.2025	Semnătura director de departament Pr. Lect. Univ. Dr. Mihai Ciurea	